

Russische troepen van het mobiele leger 193,298 man. Het korps troepen, bestemd om eenige vestingen, welke nog door de fransche troepen bezet waren, in te sluiten, was 56,000 man sterk; deze troepen waren echter grootendeels zamengesteld uit militie en nieuwelijks geworven en gepreste soldaten. Bij deze strijdkrachten het reserve leger, onder het bevel van den Generaal *Benningsen*, tellende, bedroegen zij te zamen 249,298 man.

Doch wat was dit in tegenoverstelling der sterkte van het Pruisische leger, in datzelfde tijdstip? Het eerste, met eene bevolking van 48 millioenen bewoners, bedroeg 249,298; — het laatste, met een weinig meer dan 5 millioenen inwoners, beliep 230,000 man. En wat zijn deze beide nog in vergelijking der strijdkrachten, welke Holland in dit oogenblik op de been heeft?

De sterkte van het Russische leger, hetwelk op den 1en Januarij 1814 Frankrijk introk, was 141,000 man. Hetzelve kreeg gedurende den veldtog ongeveer 15,000 man versterking, en het bedroeg op den 1en April van datzelfde jaar effectief onder de wapenen 120,000 man; waarbij men nog een korps troepen ter sterkte van 30,000 man moet voegen, hetwelk voor Hamburg stond.

Het leger, hetwelk in den laatsten oorlog met Turkije dat land was ingetrokken, bedroeg ongeveer 158,000 man.

De sterkte van het leger, hetwelk Rusland in den laatsten oorlog tegen Polen heeft aangewend, heeft nimmer de 200,000 man te boven gegaan. Na de inneming van *Warschau* bedroeg de effectieve sterkte der troepen, onder het opper-bevel van Prins *Paskéwitsch*, 90,000 man.

Deze geschiedkundige opmerkingen slaan zeer goed, en zijn evenredig met de opgave der sterkte van het tegenwoordig Russisch mobiele leger. Voor zooverre wij die opgaven hebben kunnen opsporen, is hetzelve tegenwoordig als volgt ingedeeld:

De infanterie, de lijfwacht daarbij gerekend, vormt 30 *divisiën*, elk van 6 regimenten; — de regimenten van 2 veld-bataillons. De *divisiën* lijfwachten zijn echter uit slechts 4 regimenten, doch elk regiment uit 3 veld-bataillons te zamen gesteld.

Van deze 30 *divisiën* infanterie, zijn er 5 bestendig bestemd voor de bezetting van eenige gewesten, te weten: 2 in het Caucasische; 2 in Finland; en 1 in Siberien. De 25 overige *divisiën* vormen 5 korpsen infanterie.

Een compleet bataillon infanterie moet 1000 man sterk zijn; zelden gaat het echter, uitgenomen die der lijfwachten, de 600 man te boven; zoodat de sterkte eener *divisie* kan gebragt worden op 7,200 man; derhalve geven de 25 divisien 180,000 man.

De kavallerie, de lijfwacht te paard medegerekend, bedraagt ongeveer 58,000 »

De reguliere kozakken 25,000 »

De artillerie, welke in het Russische leger, in evenredigheid tot de andere troepen, zeer sterk is, kan met de pontonniers en genie troepen berekend worden op 40,000 »

Zoodat de totale sterkte ongeveer bedraagt 303,000 man.

De Poolse troepen kan men voor als nog niet in deze sterkte berekenen.

Men wil echter, dat, ingeval van eenen oorlog met Frankrijk, de totale sterkte van het Russische leger, door vrijwillige werwing en aanbiedingen, benevens de ongeregelde troepen, in korten tijd op 450 à 500,000 man zouden kunnen gebragt worden; waarvan men er echter hoogstens 225,000 man aan den Rijn zoude kunnen brengen, om Polen en de Turksche grenzen niet te ontblooten.

I E T S

OVER DE KENNIS EN HET GEBRUIK DER VUURWAPENEN, EN VOORNAMELIJK VAN HET KLEIN GEWEER.

Derde Gedeelte.

Bij de leiding van het theoretische en practische onderwijs, in het doelmatigst gebruik van het klein geweer, is bijzonder ter lezing aanbevelenswaardig: de *Handleiding tot het gebruik van het schietgeweer bij het schijfschieten en in het veld. Voorafgegaan door een geschiedkundig overzicht*, door C. A. GEISWEIT VAN DER NETTEN, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Kolonel der Kavallerie enz.; (1) een man die door zijne krijgskundige werken met zoo veel onderscheiding bij het Nederlandsche leger bekend is, en aan wien onze Kavallerie in het bijzonder zoo veel te danken heeft. Voornamelijk bevelen wij, tot uitbreiding van ons betoog in dezen, de *derde afdeeling* van dit hoogst nuttig werkje aan; — namelijk *over de oorzaken, welke de uitwerking van het schietgeweer verminderen, en de middelen tot verbetering*. Uit het 2e hoofddeel dezer afdeeling (bladz. 103) nemen wij de volgende zinsnede ter voorafgaande overweging over:

» Kan het voordeel der bekwaamheid in het doeltreffen geen twijfel onderhevig worden geacht, zoo is ook elk middel, wat meer of min het verwerven daarvan bevorderen kan, alleszins overweging waardig."

» De strijdkracht eens Rijks berust hedendaags minder dan voorheen op de krijgsbekwaamheid harer staande legermagt, dan wel op die harer geheele strijdbare bevolking. Het was ook wel de krijgshaftigheid, die de instellingen van *Frederik Wilhelm* aan die der Pruisische staten had medegedeeld, welke het zijnen opvolger mogelijk maakte, om zeven jaren lang, bijna alle hoofdmagten van Europa onbezweken het hoofd te bieden; die later Frankrijk in eenen worstelstrijd schoorde, waarin het anders verpletterd had moeten worden, en ook aan Duitschland (1813) deszelfs zelfstandigheid terug schonk. Op dit grondbeginsel is de hedendaagsche legervorming gebouwd en onbetwist zijn de voordeelen, daarbij door eene algemeene bedrevenheid in het schieten opgeleverd, zoowel als dat de middelen overbekend zijn, die dit tot eene volksoefening kunnen maken."

(1) Te 's Hage en te Amsterdam bij de gebroeders van Cleef. 1830.

Hieruit leidt de verdienstelijke schrijver het nut af, dat ter uitbreiding der schietkunst, dezelve van regeringswege tot eene volksoefening moest gemaakt worden; dewijl, wanneer het vroeger bij eenen langen aanhoudenden diensttijd misschien mogelijk was, den soldaat in deze kunst genoegzame bekwaamheid te doen verkrijgen, zulks thans in het beperkt verblijf bij de vanen, volstrekt ondoenlijk is; daar hij gedurende het lange afwezen in zijne noordsteden, alles ontwendt, wat hij daarvan geweten heeft. Geheel stemmen wij daarin overeen. Moeijelijk zal de soldaat echter ontwennen, wat hij in het geheel niet kent, en *Spectator* is in de vaste overtuiging, dat, slechts enkelen uitgezonderd, weinige nieuw gevormde soldaten met groot verlot hunnent keeren, welke bij het tegenwoordig gegeven onderwijs iets van de schietkunst verstaan.

Eerst wanneer de troep voor de schijf geplaatst is, krijgt hij ter loops eenige aanwijzingen, hoedanig hij doelen moet, en dan zijn dikwerf de drie of vier patronen, welke hij gewoonlijk bij deze oefening ontvangt, verschoten, zonder dat de man de overtuiging wegdraagt, dat hij de wenken van zijnen onderwijzer begrepen heeft. Niet op de plaats der oefening, maar het gehele voorbereidende onderwijs moet gestrekt hebben, hem tot eenen goeden schutter te vormen, en ook hier wordt dikwerf, zoo als in vele zaken, *schijn* voor *wezenlijkheid* gehouden.

Meer dan te veel wordt bij langdurigen vrede uit het oog verloren, den soldaat te eigenen, wat men in den oorlog van hem vergen moet, wat hij eigenlijk in den oorlog zijn zal. De kennis van zijn wapen en deszelfs behandeling, moest immer op den voorgrond staan, en reeds zoodra hij gekleed is, moet het onderwijs hierin gelijktijdig met het eerste gedeelte van de *soldaten school* in de kazerne in de tusschen uren aanvangen.

Daartoe zou het dienstig zijn, dat de recruit bij het ontvangen zijner wapenen, door den korporaal (indien deze er toe geschikt is) zijner escouade, door den onderofficier zijner sectie of zelfs door den officier van zijn peloton aangesproken werd, over de inrigting van het geweer, het gebruik, dat men er van maken kan en moet; over de hoofdbenamingen der onderscheidene deelen, en hoe dezelve uit elkander genomen en in één gezet worden. Men moge dit ontijdig beschouwen; doch bij nadere overweging zal de denkende officier hierop terugkomen. Men werpe het denkbeeld ook niet weg, dat de indruk-selen, welke de recruit (vooral milicien) bij zijne eerste schrede in de soldaten wereld ontvangt, juist de blijvendste zijn. De werkdadige en beschouwende krijgsman, die met eenige menschenkennis zijn stand behartigt, zal dit niet ontsnapt zijn. Dit denkbeeld zal men niet verder behoeven te betoogen, wanneer men slechts opmerkzaam is op de uitwerkselen, die de eerste reiniging en kleeding op het grootste gedeelte der nieuwe aankomelingen te weeg brengen. Van dat oogenblik af ontvangt hij de eerste indruk-selen van *orde*, *netheid* en *inachtneming* zijner goederen. Indruk-selen die later verder worden aangekweekt, doch die van het eerste oogenblik des te dieper wortelen schieten, hoe vreesachtiger de man voor de ongewoonte is, waarin hij staat verplaatst te worden. Ook deze ongewoonte moet men

menschkundig benuttigen, om hem eerbied en eene zekere aching voor zijne wapenen, en een eerst vertrouwen op de vermoedelijke uitwerkselen derzelve in te boezemen. Zijn deze eerste grondslagen gelegd, dan zullen zijne vorderingen in de behandeling derzelve ook daaraan evenredig zijn.

Men verzuime verder niet, bij het onderwijs in het eerste gedeelte der *soldaten school*, een gedeelte van den tijd tot deze oefening besteed, (al was het slechts een kwartier uurs) den recruit in het beoordeelen van kleine afstanden te oefenen, — te beginnen met 10 tot 25 passen, en zulks opklimmende, naar mate hij rigtig begint te oordeelen; — herhalende telkens, bij het terug komen in de kazerne, de oefening in de benamingen van de bijzondere deelen van het geweer en de wijze hoedanig die deelen zuiver gehouden worden, *zonder* door deze zuivering de voordeelige uitwerkingen van het geweer bij het werkdadig gebruik te benadeelen.

Dit laatste vereischt de bijzondere aandacht der officieren, — iets hetgeen wel eens zonder nadenken over het hoofd wordt gezien. Niet alleen dat het, onverschillig op welke wijze, zuiver houden van het geweer, den grootsten invloed op het bruikbaar houden van hetzelfde uitoefent; maar ook de wijze *hoe* dit gedaan moet worden, is eene les, (die niet ligt vergeten wordt) in het vertrouwen, dat de man later op zijn wapen moet verkrijgen. Het zuiver houden der wapenen dient niet alleen voor het *schijn-schoon*, maar tot het bruikbaar houden. Niet om den man, bij het onder de wapenen komen, niet aan straf onderworpen te doen zijn; maar om dezelve altijd in dien toestand te hebben, waarvoor ze in het werkdadig gebruik geschikt moeten zijn.

Dit voorloopig onderrigt moet zoodanig ingerigt zijn, dat wanneer de recruit tot het tweede gedeelte van de *soldaten-school* overgaat, en hij in het *dragen* van het geweer en de *ladingen* en *vuren* onderwijs ontvangt, hij reeds volkomen bekend is met alles, wat tot het geweer zelve betrekking heeft — dat hij dan reeds rigtig de afstanden van 25 tot 75 en 100 passen kan beoordeelen en bepalen.

Herhalende hetgeen reeds vroeger is aangeduid: wanneer men met vrucht den recruit wil vormen, tot hetgeen hij eigenlijk zal moeten worden, dan moeten de officieren en in het algemeen alle onderwijzers, het eerste tijdperk van het onderwijs (de soldaten-school) met onvermoeiden ijver en zorg behartigen, en geen minuut laten voorbijgaan, die niet tot het een of ander theoretisch of praktisch onderrigt besteed wordt, — vóór dat de man het zekere *laisser aller* verkrijgt, waartoe de *gewoonte* hem brengt; want is hem eenmaal dit eigen geworden, dan praat men dikwerf voor doove ooren, en veel moeite wordt alsdan bij de meesten dikwerf te vergeefs aangewend.

In het tweede gedeelte van dit verloop, droeg *Spectator* voor dat: *het grootste voordeel, dat bij de leiding van het onderwijs in de onderscheidene rigtingen van het geschut aan den onderwijzer wordt aangeboden, is het middel van onderzoek, om zich te overtuigen of de recruit de mondelinge voordragt begrepen heeft, en dat voordeel ligt in het werktuigelijke van*

het wapen zelden. Hoewel het werktuigelijke van het klein geweer hiertoe niet geëigend is — zoo kan men echter door hulpmiddelen tot dit voordeel geraken.

Om dan aan de onderwijzers het voordeel van het onderzoek te geven, zou *Spectator* voorstellen, in eene of twee kamers (wanneer deze genoegzaam groot waren), per kompagnie twee draagbare stellaadjes te hebben, op elk van welke een munitiegeweer, op twee tappen rustende, eenigzins door eene veer geklemd, beweegbaar in het verticale vlak; zoodanig echter, dat de stellaadje boven den voet uit en in geschoven of geschoefd kon worden, om dezelve naar de grootte van den man te kunnen stellen, en daarbij tevens beweegbaar in het horizontale vlak.

Een zoodanig ingerigt werktuig, zou het onderwijs in de onderscheidene rigtingen van het klein geweer in overeenstemming brengen met dat bij het geschut gegeven. Het mondeling en praktisch onderwijs op het exercitie-veld gegeven, telkens met ieder recruit in de kaserne en bij ongunstig weder herhaald, door deskundigen gegeven, bestuurd en onderzocht, zal, wanneer hieraan dezelfde zorg besteed wordt als bij het onderwijs aan de artillerie gegeven, ook dezelfde vruchten dragen.

Een van licht hout vervaardigde en geschilderde infanterist en kavallerist te paard, op het einde der kamers, of gangen der kasernen geplaatst, of wel bij goed weder op de binnenplaatsen derzelve, diene tot doel. De oplettendheid gebruikende, om door mondelinge voordragt de manschappen vooraf bekend te maken met de benamingen der onderscheidene schoten, derzelver afstanden en rigtingen. Telkens wanneer een der manschappen gerigt heeft, laat hij het geweer in de door hem gegevene stelling liggen, en de rigting wordt door den onderwijzer onderzocht, waarna het geweer wederom zoowel horizontaal als vertikaal uit de rigting gedraaid wordt, om eenen anderen te laten rigten — daarbij in acht nemende, dat bij elke nieuwe rigting opgegeven wordt: OP (zooveel) PASSEN AAN!

Zal men echter met voordeel dit onderwijs toepassen, dan moet het ten minste twee keeren daags, vooral bij de eerstbeginnenden, herhaald worden, en zooveel mogelijk na de gewone exercitie-uren. Op het exercitie-veld-zelve zoude men alsdan bij het onderwijs in de ladingen en in het oeren het kommando OP (zooveel) PASSEN AAN gevoegelijk kunnen herhalen, om het denken bij den man op te wekken — iets waartoe men alle moeite in den beginne moet aanwenden.

Voor het onderwijs in het gebruik der *karabijn* en het *pistool* kan men dezelfde middelen bezigen.

Om alle wijdloopigheid in dezen te vermijden, verwijst *Spectator*, voor de verdere theoretische studie in het schieten, naar het boven aangehaalde werkje, hetwelk beknopt doch tevens zeer bondig alle grondbeginselen behandelt.

Voor de praktijk en het opwekken van de onderlinge naijver, meent *Spectator* echter een tweede hulpmiddel te moeten aanbevelen; dat in sommige particuliere schietscholen (vooral in Noord-Amerika) wordt aangewend, en dat bijzonder des winters bij ongunstig weder, tevens als een militair spel is aan te bevelen.

Dit middel bestaat in een gewoon munitie-geweer, dat van de staartschroef af, tot ongeveer het midden der loop, eene in het horizontale vlak gelegen *inkeping* heeft — groot genoeg om de pees van eenen sterken stalen boog genoegzame speling te geven. Deze stalen *veerboog* wordt aan het midden der lade aangebragt, en de pees gespannd op eenen *stoedel*, die inwendig achter in den loop aangebragt, en die met den gewonen trekker in verband staande, ook door dezelfde aanroering, als bij het afschieten van het schot, losspringt en de pees laat ontsnappen. Wanneer de pees gespannen is, brengt men een cilindertje, van *pok-* of *ijzerhout* vervaardigd, dat juist in den loop past, ongeveer drie nederlandsche duimen lang en van voren met eene korte sterke stalen punt voorzien, in den loop en laat het tegen den pees aanvallen. Deze nu brengt het cilindertje, wanneer de boog genoegzame veerkracht bezit, in eene gegevene rigting, op 30 à 45 passen, zonder merkbare afwijking in het doel. Op verdere afstanden moet men het boogschot gebruiken, en daar nu dit projectiel in deszelfs snelle vaart zichtbaar blijft, zoo is dit middel van onderwijs bijzonder geschikt, aan den man de onderscheidene schoten en rigtingen praktisch te doen zien. Hierbij gebruikt men kleine ronde schijven, met kringen en nummers voorzien; terwijl men, om emulatie op te wekken, voor de beste schutters kleine prijzen belooft.

Zoo doende zal het gegeven onderwijs in de behandeling van het klein geweer een en dezelfde strekking hebben, met dat aan de artilleristen gegeven en de manschappen alzoo dagelijks voorbereid worden, om zonder onnoodige verspilling van munitie, met vrucht naar de schijf te schieten. Het werkelijke schijfschieten zal zich dan niet alleen bepalen tot het onderwijs hierin, voor die oogenblikken, dat men daarmede bezig is; maar voornamelijk om den man te overtuigen, dat de grondbeginselen, vroeger hierin ontvangen, de ware zijn, en om hem de uitwerkselen van dezelve te leeren kennen.

PLAATS GEHAD HEBBENDE PROMOTIEN, BIJ HET LEGER.

Uit eene algemeene order aan het leger van der 25sten juni jl. blijkt, dat Z. M., bij onderscheiden besluiten, te rekenen van den 1sten Mei tot opgemaakte dagteekening, behalve de benoemingen reeds door ons medegedeeld, nog heeft benoemd:

Bij de 2de afd. inf.: Tot kap.-kwartierm., den 1sten luit.-kwartierm. J. Fock van Coppenaal, van het 1ste bat. jagers; tot 2den luit., den serg. J. L. de Salis Mayenveld, van het 2de bat. jagers. — Bij de 7de afd. inf.: tot kap., den 1sten luit.-adj. W. C. Margadant. — Bij de 18de afd. inf.: tot 2den luit.-kwartierm., den serg. B. A. A. Roeloffs, van de afd. grenad.

Bij het reg. ligte drag. no. 5: tot 2den luit. à la suite, den kadet-wachtm. C. E. Fraser, van de mil. akad.

Bij het korps mineurs en sappeurs: Tot kap.-kwartm., den 1sten luit.-kwartierm. C. C. Prager, van het bat. transp.-trein.

Bij de art. garnizoens-komp.: Tot kap.-hon., den 1sten luit. J. G. Reichard, van die komp.

Tot provoost-gen. voor de land- en zeemagt, den kap. T. L. Mollinger, plaats-maj. van de 1ste klasse te Utrecht.

Voorts is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslagen, de 1ste luit. A. H. P. K. van Suchtelen, van de afd. grenadiers.